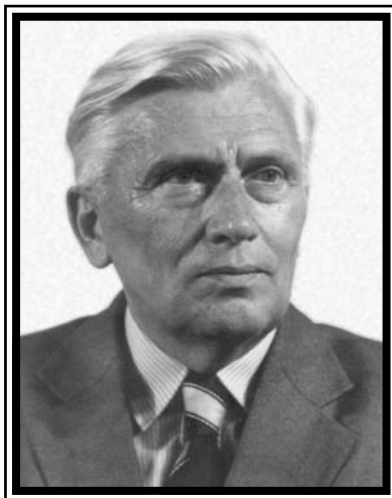

Megemlékezés Raum Frigyesről

Szakterületünk magas pályá-
ívét befutó, kiemelkedő ve-
zetőjére, a magyar geodézia
kimagasló szervező alakjá-
ra és társadalmilag mozgó-
ató egyéniségére, *Raum Frigyes*-
re emlékezünk. Szakmatör-
ténétünknek kiváló ismerője,
múltjának feltárója és sok-
oldalú művelője volt, elért
eredményeit az oktatásban is
közkinccsé tette. Nevet szer-
zett magának és környezeté-
nek mint vezető, mint a leg-
nagyobb magyar geodéziai
és kartográfiai vállalatnak a
felfejlesztője, mint a szak-
mai múlt egészét és morzsáit
összegyűjtő szakmatörténész, és mint hazánk
méltó képviselője a nemzetközi geodéziai kap-
csolatokban.

Raum Frigyes 1920. augusztus 6-án Erdély-
ben, Lupényban. Műegyetemi tanulmányait még
a világháború előtt kezdte és 1945-ben fejezte be
a Budapesti Műszaki Egyetem Mérnöki Karán.
Közben Erdélyben rövid ideig útépítéseket irányí-
tott, majd Murányi Tamás budapesti magánmér-
nöki irodájába került. Ennek államosítása után,
1949-ben, amikor megalakították a Fővárosi Ter-
vező Irodát, majd az Országos Földmérési Iro-
dát, utóbbi csoportvezetőjévé nevezték ki. Újabb
átszervezések után 1951-től a Földmérési Iroda
magasságmérési osztályát vezette, majd a Város-
mérési Iroda és 1954-től a Budapesti Geodéziai
és Térképészeti Vállalat (BGTV) munkatársa,
1958–1982. között – igen jelentős időszakon ke-
resztül – főmérnöke lett. Nyugdíjazásáig a vállalat
kiváló vezetője, utána tanácsadója volt. 2007
november 23-án bekövetkezett elhunytáig, egész
életében szakmánk ügyeit szolgálta.

Nagy szerepe volt a fotogrammetria, a számí-
tástechnika és az újszerű geodéziai eszközök és
módszerek hazai bevezetésében, melyek révén a
BGTV nemzetközi hírű, országos nagyvállalattá
épült ki. A vállalat fejlesztése elsősorban minősí-
ti annak főmérnökét. Ő, irányító munkája során,
hasznos javaslatokat és fontos teendőket hatá-
rozott meg a fejlesztés kérdéseiről, a korszerű
irányzatokról (például az információs rendsze-
rek kérdéseiről). Főmérnöksége alatt terjedtek el

a vállalatnál az első elektro-
nikus eszközök: a fizikai táv-
mérők, a számítógépek első
típusai, továbbá a műanyag
rajzhordozók. Ekkor dolgoz-
ták ki a nulladrendű szin-
tezés módszerét, valamint a
vasbeton mérőtornyok építési
technológiáját. Ekkor épült
fel a műszerjavító laborató-
rium, a budaörsi anyagtelep
és kezdődött el a számítások
gépesítése.

Munkásságának jelen-
tős színtere volt a széleskörű
szakmai-társadalmi tevékeny-
ség és az ehhez szükséges
szervezeti keretek létrehozá-
sa és megerősítése. A háború előtt már voltak

a geodétáknak társadalmi szervezetei (Magyar
Fotogrammetriai Társaság, Mérnök Egylet stb.),
tevékenységük folytatására később is jelentkezett
szakmai igény, hogy a társadalmi összefogás és
a szakterület fejlesztése tovább folytatódjék az
újonnan kialakult politikai körülmények között is.
Nem kis erőfeszítések árán, Tárcazy-Hornoch An-
tal professzorral együttműködve, kétéves csendes
szervezés után 1956. április 20-án megalakult a
Geodéziai és Kartográfiai Egyesület (GKE), elő-
ször Budapesten, majd további szervezetek után
megyék szerte is. Ezekben Raum Frigyesnek
elévülhetetlen érdemei vannak, melyet az álla-
mi földmérés vezetői és a geodéták, térképészek
mindig elismertek. Huszonkét éven keresztül töl-
tötte be támogatásukkal a főtitkári tisztséget.

Ő maga tartalmas, összefoglaló fejezetet szen-
telt a GKE (MFTTT) 2006-os Emlékkönyvében
az Egyesület eredményes működése bemutatá-
sának.

Nagy része volt abban, hogy az Egyesület me-
galakítása után a nemzetközi szakmai szervezetek-
kel, valamint a szomszédos országok társegye-
sületeivel jó kapcsolat, szoros együttműködés
alakult ki. Leginkább a Nemzetközi Földmérő
Szövetség (FIG) és a Nemzetközi Fotogrammet-
riai Társaság (ISP) keretei között (1957, illetve
1960 után) sikerült hasznos nemzetközi ismere-
tekre és ismertségre szert tenni, eredményeinket
bemutatni. *Raum Frigyes* hazai bibliográfiai és
szótár-szerkesztési munkássága alapján 1968-ban

a FIG 3. Bizottságának elnök-helyettesévé, majd elnökévé választották. Főtitkársága alatt szervezte meg a FIG Állandó Bizottsága ülését Budapesten. A nemzetközi kapcsolatokra később is nagy súlyt helyezett, külön cikkben számolt be a 75 éves magyar szerepléséről, a nemzetközi szakmai tevékenységről (1999).

Szakirodalmi munkásságát legalább 200 publikációja jelzi. Ezek közül kiemelkedő az 1657 oldal terjedelmű „Magyar földmérés és térképészet története” című kiadvány, melynek egyik főszerkesztője és több fejezetnek szerzője volt, továbbá még 14 könyvnek, köztük „A földmérés története” főiskolai jegyzetnek (1995) és a „Magyar földmérők életrajzi adatai”-nak (2. kiadás, 1996). Kezdeményezésére valósult meg a BGTV gondozásában a „Magyar földmérők arcképcsarnoka” és a „Hatnyelvű geodéziai szakszótár”. Számos könyvnek, lexikonnak társszerzője, szerkesztőbizottsági tagja volt, így a Tooley-féle angol kiadású többkötetes életrajzi gyűjteménynek, a MTESZ Évfordulónk évenként megjelenő kiadványának és a Magyar Tudós Lexikonnak (1997) stb.

Szerkesztője volt a „Geodéziai és kartográfiai tájékoztató” című lapnak, és szerkesztőbizottsági tagja a Geodézia és Kartográfia folyóiratnak, melyekben számos rövid cikkével is tudósított. Külön ki kell emelni alig megszámlálható nekrológjait, amelyekben kollegáitása és humánuma nyilvánult meg.

Külön kell szólni a Bibliográfiáról. Ő volt az, aki (Bendefy Lászlóval együtt) felismerte, hogy a külföld elé nem lehet ilyen „névjegy nélküli” megjelenni sem az egyesületnek, sem a magyar hivatalos intézményeknek. Ezért tett meg mindent a magyar szakemberek irodalmi munkásságát cím szerint ismertető, összefoglaló bibliográfiáért: támogató szemleciókat írt, szervezte a közreműködőket, szerkesztőbizottsági teendőket vállalt, szponzorokat keresett meg és személyesen is gyűjtötte a szócikket, egyszóval a kiadvány ügyének vezérényisége volt.

A szakmatörténet más területeit is nagy alaposággal művelte. Neki köszönhető, hogy a Bosnyák téren geodéziai múzeum nyílt meg. Ezért látható az épületen belül szakmánk sok rajzi, műszer és térkép hagyatéka, és kívül, már-már elfeledett pontjelei. Összegyűjtötte és pályázatban, cikkben foglalta össze a fővárosban fellelhető geodéziai tárgyi emlékeket (pontjeleket, szobrokat, emléktáblákat, utcaneveket, tanterem-elnevezéseket stb.).

Remek teljesítményét a szakma és a társadalom számos alkalommal hivatalosan is elismerte. Fontosabb kitüntetései: a Térképészet Kiváló Dolgozója (1959), a Munka Érdemrend bronz- (1960), ezüst- (1971) és aranyfokozata (1982), a Szocialista Munkáért Érdemérem, MTESZ-díj, Lázár deák-emlékérem, Fasching Antal díj, az Árvízédelemért Emlékérem, legújabban (2004) pedig az Életfa Emlékplakett (ezüsfokozatú) FVM miniszteri kitüntetés.

Dolgozott, érdeklődött, tanított, szervezett, figyelemmel kísérte a szakmával kapcsolatos eseményeket és változásokat, felkarolta mások értékes véleményét és mindig támogatta az újat. Még nyugdíjas időszakában is számos hasznos tanácsot adott szakembereinknek. Mindezekkel párosuló szerénysége, közvetlensége őt valamennyiünk számára megbecsültté, elismertté és felejtethetetlen kollegává tették.

Dr. Karsay Ferenc

*Tisztelt Gyászoló Család,
Búcsúzó Kollégák!*

Gyászoló szívvel állok szakterületünk nagy egyénisége, a magyar geodézia kimagasló szervező alakja, szakmai társadalmunk hazai és nemzetközi szinten mobilizálni képes személyisége és a szakmatörténész Raum Frigyes nyugalmazott főmérnök ravatala előtt, urnájánál.

A 65 éves geodéziai múlttal rendelkező, 22 éven át a Geodéziai és Kartográfiai Egyesület főtitkára, 24 éven át a Budapesti Geodéziai és Térképészeti Vállalat főmérnöke, kedves kollégánk Raum Frigyes eltávozott közülünk.

Egy évvel ezelőtt civil Társaságunk, a jogelőd Geodéziai és Kartográfiai Egyesület megalakításának 50. évfordulója alkalmából a Magyar Tudományos Akadémián rendezett ünnepségen – rangidős és egykori főtitkárként – a közkedvelt Frici bácsi még levezető elnöki feladatot is ellátott. Most búcsút kell Tőle vennünk.

Raum Frigyes Erdélyben született, Székelyudvarhelyen érettségizett. Egyetemi tanulmányait Budapesten végezte.

Szakmai életét az utak tervezésével és építésével kapcsolatos műszaki munkákkal kezdte Erdélyben. Kapcsolata az állami földméréssel 1946-ban vált szorosabbá, amikor a földreform, a házhelyosztások és a városmérések kerültek

előtérbe. 1951-től a Földmérési (későbbi nevén Városmérési) Irodán dolgozott.

1954-től a BGTV-nek volt munkatársa, majd 1958-tól 1982-ig főmérnöke. Az újat mindig támogató főmérnök működése alatt olyan fontos fejlesztések és operatív programok folytak, mint a műanyag rajzhordozók térképészeti alkalmazása, a fizikai távmérők bevezetése a geodéziába, műszerjavító laboratórium és számítógéppark létrehozása, a nulladrendű szintezési hálózat létrehozása, a közepes méretarányú térképkészítési technológia kialakítása és a fotogrammetria bevezetése a vállalati termelésbe.

Építőmunka volt ez, amit hivatástudattal, fegyellemmel és precizitással Raum Frigyes végzett és irányított.

Frici bácsi 1983-tól 96-ig a BGTV műszaki-tanácsadója, a vállalati újság főszerkesztője és műszaki könyvtár kezelője volt.

Tevékenységének másik fontos színtere volt a hazai szakmai-társadalmi élet fellendítése és az ehhez szükséges szervezeti keretek kialakítása, a szakmai publikálás és szakmai-társadalmi rendezvények szervezése. Raum Frigyes hitvallása volt, hogy civil társaság működtetésére szükség van mindenkor, amelynek feladata a magyar földmérők és térképészek társadalmi összefogása és szakterületünk fejlesztésének segítése. A Magyar Fotogrammetriai Társaság és a Mérnök Egylet II. világháborút követő megszűnése után végül is 1956-ban (április 20-án) alapították meg a Geodéziai és Kartográfiai Egyesületet a MTESZ keretében, amelynek Raum Frigyes alapító tagja volt, majd főtítkára 22 éven át. E téren is elévülhetetlen érdemeket szerzett, amelyeknek az állami földmérés vezetői, a geodéták és a térképészek mindig elismeréssel adóztak.

Kezdeményezésére valósult meg a „Magyar földmérők arcképcsarnoka”, a „Hatnyelvű geodé-

ziai szakszótár”, a „Magyar földmérés története” elnevezésű sokkötetes kiadvány. A Földmérők Nemzetközi Szövetsége, a FIG is az Ő főtítkársága alatt és szervezésében tartotta Állandó Bizottsága ülését Budapesten. Maga Raum Frigyes 1968-tól hat éven keresztül vett részt a FIG 3. Bizottság munkájában elnökhelyettesként, majd elnökként.

Remek teljesítményét a szakma és a társadalom olyan kitüntetésekkel is elismerte, mint a Térképészet Kiváló Dolgozója, a Munka Érdemrend bronz-, ezüst- és arany fokozata, a Szocialista Munkáért Érdemérem, a MTESZ-díj, a Lázár Deák emlékérem, a Fasching Antal díj, az Árvízvédelemért Emlékérem, 2004-ben pedig az Életfa Emlékplakett (ezüst) FVM minisztériumi kitüntetés.

Frici bácsi teljes nyugdíjba vonulása után is tartotta a kapcsolatot egykori vállalatával és a szakma civil társadalmával; életében alapvető szerepet játszott ez. És most, megszakadt életútja. Valahol, egy másik világban új csillagként férlagygog majd.

Tisztelt Gyászolók!

A Magyar Földmérési, Térképészeti és Távérzékelési Társaság, a Geodéziai és Térképészeti Zártkörűen Működő Részvénytársaság, az Erdélyi Magyar Műszaki Tudományos Társaság és annak Földmérő Szakosztálya, a szakmai közösség nevében szerető emlékezéssel, tisztelettel és fájó szívvel búcsúzom Raum Frigyestől a jogelőd Egyesület volt főtítkárától és a jogelőd vállalat egykori főmérnökétől, a Földmérők Nemzetközi Szövetségének egykori magas szintű tisztségviselőjétől és szakmánk kiemelkedő egyéniségétől.

Frici bácsi! Nyugodj békében.

*Dr. Mihály Szabolcs
az MFTTT elnöke*